

Отримано: 3 листопада 2022 р.

Прорецензовано: 11 листопада 2022 р.

Прийнято до друку: 14 листопада 2022 р.

e-mail: sikorskavika1003@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2022-15(83)-102-107

Сікорська В. Ю. Медіаосвітні технології у контексті сучасних вимог до мовної підготовки іноземних студентів у вишах України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 15(83). С. 102–107.

УДК: 378

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7278-8464>

Сікорська Вікторія Юрївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Одеський національний морський університет

МЕДІАОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИМОГ ДО МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВИШАХ УКРАЇНИ

У статті розкрито важливість впровадження сучасних медіаосвітніх технологій для забезпечення якісної мовної підготовки іноземних студентів у вишах України. Доведено, що інформаційні трансформації у світі мають прямий вплив на процес проведення реформ у сфері організації освітнього процесу у вищій школі нашої держави. Приділено увагу особливостям залучення інформаційно-комунікаційних розробок в галузь вищої освіти, розкрито мотив проведення такої реорганізації. Проведено роботу з доповнення та розширення розуміння впливу запровадження інформаційних процесів в освітню сферу та встановлено те, як це змінить якість викладання різних дисциплін, зокрема, філологічного напрямку. Наголошено на проблемі необхідності пошуку нових ефективних способів подання освітньої інформації студентам, які могли б скласти конкуренцію традиційним способам викладання, важливості доповнення та розширення їх переліку. Роз'яснено теоретичні аспекти загального та часткового характеру, які, певним чином, здійснюють вплив на трансформацію звичних теоретичних та практичних завдань у ЗВО. Підкреслено необхідність підвищення рівня вимог до майбутніх спеціалістів (студентів-іноземців), які наразі отримують вищу освіту в українських вишах. Наведено приклад важливості обміну власними педагогічними набуттями. Аргументовано проведення докорінних змін в освітньому процесі завдяки впровадженню сучасних медіаосвітніх технологій, переоціненню дієвості традиційних дидактичних способів і шляхів подання навчального матеріалу, можливості ширшого розкриття гуманітарного потенціалу, закладеного в усіх дисциплінах, сприянню утворенню наукового світогляду, покращенню творчого мислення та змоги аналізувати інформацію, підвищенню суспільної свідомості та осмисленого відношення сьогоденних реалій життя. Проведено детальне дослідження плюсів та мінусів інформаційної реформи освітнього простору. Наведено приклад досвіду користування соціальною мережею під час вивчення дисципліни "Українська мова як іноземна" (для студентів-іноземців у вищих навчальних закладах).

Ключові слова: медіаосвітні технології, мовна підготовка іноземних студентів, медіакультура, медіатехнології, медіаграмотність, медіаосвіта.

Victoria Sikorska,
candidate of philological sciences, associate professor,
Odessa National Maritime University

MEDIA EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF MODERN REQUIREMENTS FOR LANGUAGE TRAINING OF FOREIGN STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF UKRAINE

The article reveals the importance of the introduction of modern media educational technologies to ensure quality language training of foreign students in Ukrainian universities. It is proved that information transformations in the world have a direct impact on the process of reforms in the organization of the educational process in higher education in our country. Attention is paid to the peculiarities of attracting information and communication developments in the field of higher education, the motive for such a reorganization is revealed. Work has been done to supplement and expand the understanding of the impact of the introduction of information processes in the educational sphere and to establish how this will change the quality of teaching various disciplines, in particular, the philological field. Emphasis is placed on the need to find new effective ways to present educational information to students that could compete with traditional teaching methods, the importance of supplementing and expanding their list. Theoretical aspects of general and partial character are explained, which, in a certain way, influence the transformation of usual theoretical and practical tasks in ZVO. The need to increase the level of requirements for future specialists (foreign students) who are currently receiving higher education in Ukrainian universities is emphasized. An example of the importance of exchanging one's own pedagogical achievements is given. It is argued that radical changes in the educational process through the introduction of modern media education technologies, reassessment of the effectiveness of traditional didactic methods and ways of presenting educational material, the possibility of wider disclosure of humanitarian potential inherent in all disciplines, promoting the formation of scientific analysis, improving information consciousness and meaningful attitude to today's realities of life. A detailed study of the pros and cons of information reform of the educational space. An example of the experience of using a social network during the study of the discipline "Ukrainian as a foreign language" (for foreign students in higher education) is given.

Keywords: media educational technologies, language training of foreign students, media culture, media technologies, media literacy, media education.

Постановка проблеми. В основі підґрунтя освіти сьогодення продовжується трансформація освітнього процесу у закладах вищої школи країни. Сучасне суспільство поступово трансформується в нову соціальну структуру, нерозривно пов'язану з глобальною інформатизацією усіх сфер і відносин. Так стрімкий розвиток інформаційних систем спричинив переосмислення звичних дидактичних теорій та навчальних практик, показавши їх у новому світлі. Зацікавленість вивченням інформаційно-комунікаційного вмісту впливає на педагогічні науки та сприяє переосмисленню ними того, як позначається інформатизація на умови та процес викладання різних навчальних дисциплін, зокрема філологічних.

Нікого не дивує майже повна інформатизація всіх сфер життя сучасної людини. Пошук, зберігання, пересилання інформації за допомогою мережі Інтернет, стали звичними компонентами повсякдення. Отримати доступ до потрібних матеріалів може будь-хто, за наявності гаджетів та підключення до всевітньої мережі Інтернет. З кожним роком швидко

зростає кількість її користувачів. Крім того, удосконалюється система захисту персональних даних онлайн-користувачів, розширюється функціональність IT.

У свою чергу, іноземні студенти, які здобувають вищу освіту в українських вишах, мають змогу сприймати інформацію через медіапростір, обмінюватися матеріалами з іншими молодими людьми, знаходити всю необхідну інформацію для оптимального засвоєння навчальної програми. В результаті відбувається оволодіння майбутніми фахівцями навичками та уміннями, освоєння досвіду самостійного опрацювання інформації, особистісний розвиток.

Усі сучасні реформи в освітньому напрямку та інноваційні програми реалізують, здебільшого, завдяки інформатизації освітнього процесу. Поряд з цими удосконаленнями, покращується форма та зміст навчання, енергійно запроваджується викладання матеріалу з використанням мультимедіа, а також, нові способи контролю рівня засвоєння матеріалу студентами вишів. Відбувається використання нових шляхів для створення навчального матеріалу і інструментів розгалуженої мережі доступної освіти.

На нашу думку, удосконалення інформаційно-комунікаційних освітніх технологій у ЗВО країни стане міцним підґрунтям для розширення та посилення якості надання освітніх послуг, в тому числі і для іноземних-студентів. Саме завдяки цифровим технологіям, які стрімко удосконалюються, викладання української мови як іноземної неминуче зазнає принципових змін. Тому враховуючи вищезазначене актуальною є проблема мовної підготовки іноземних студентів, зокрема медиків. Аби здобути знання на належному рівні, майбутні фахівці повинні оволодіти українською мовою, адже вони на даний час проживають та отримують освіту в Україні. Вивчення державної мови нашої країни потрібно іноземцям не лише для поліпшення побутового спілкування, а й для того, щоб вільно читати підручники та матеріали з медичних дисциплін, заповнювати медичну документацію, вести розмову з пацієнтом та персоналом лікарень, ставити діагноз та призначати схему лікування. У той же час основну увагу необхідно приділяти саме мультимедійним засобам отримання інформації іноземними студентами, адже соціальні мережі служать не тільки інструментом комунікації, але й є полем для розвитку дидактичного сегменту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мовознавчі студії цифровізаційної орієнтації – це вдалий приклад розширення додаткових знань про методи інтеграції інформаційно-комунікаційних інструментів в освітню сферу. Вивченню та втіленню у життя комп'ютерних технологій багато часу приділили такі українські вчені: М. Асламова [1], М. Жовнір [4; 6], О. Іванова, О. Комочкова, Т. Коршун [2], Ж. Краснобаєва-Чорна, М. Курвітс, Т. Лещенко [3-8], Н. Лисенко, О. Мартиненко [9], В. Луговий, А. Назаревич, А. Нісімчук, О. Павленкова [8], О. Падалка, Л. Пироженко, М. Писанко [9], О. Пометун, Т. Полиця, О. Савчук, В. Саюк, Н. Сорока, О. Скалій, О. Співаковський, Л. Федоренко, Т. Чаюк, Т. Чаюк [11], Т. Шарбенко [8], О. Шпак, Я. Яненко. Об'єкт детального вивчення обраний цілком виправдано, так як інноваційні педагогічні методи викладання навчального матеріалу перебувають в процесі розвитку та дослідження.

Праці Т. Архипова, Н. Бондар, М. Глазунов, І. Карпа, Г. Нестеренко, С. Литвинова, Г. Скрипка, Н. Стучинська, О. Шевченко [7], О. Щербаков, Г. Щербина, В. Юфименко [3; 7-8; 12-14], Н. Яськова, А. Яцишин та ін. присвячені деяким моментам вивчення дисциплін з використанням засобів віртуальної комунікації. Дослідники створили досить місткі напрацювання в науково-технічній базі, а також практичну базу. У наукових працях детально розкрито основні тематичні поняття, проведений частковий аналіз методології, теоретичних надбань, філософії та історії застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері, впровадження ІКТ в освітню систему вишів.

Ця стаття не є одноособовою думкою, а лише доповнює, посилює роздуми науковців, які акумулювали власні зусилля довкола проблеми вивчення значення дидактичного сегменту соціальної мережі як засобу модернізації вишівського освітнього процесу в контексті вивчення мовних дисциплін студентами-іноземцями. Незважаючи на проведений аналіз, питання доповнення ефективними, сучасними методами освоєння української мови, як іноземної, потребує більш розгорнутого висвітлення, вивчення та систематизації інформації, що підкреслює актуальність запропонованого дослідження.

Мета статті – пошук та аналітика шляхів використання контенту соціальних мереж з метою вдосконалення педагогічного викладання мовних дисциплін у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Однією з нагальних потреб в освітній галузі сьогодення є необхідність осучаснення навчального процесу шляхом підключення до нього розмаїття медіатехнологій. Мережева модель ІКТ та цифрових технологій вже розроблена. З розвитком мережі Інтернет та можливістю масового доступу до нього, виникло нове середовище для спілкування, обміну інформацією. Все це вплинуло на розвиток феномену комунікації у віртуальному просторі. Із усе більшим охопленням населення мультимедійними засобами, стало повсякденним використання інтерактивних сервісів для можливості віртуального спілкування між людьми з різних куточків країни, інших держав, представниками різних культур та спільнот. Обмін інформацією через Інтернет розгладжує відмінності у віці, статусі, соціальному положенні, етнічній приналежності, гендерному статусі, які у «реальному» спілкуванні відіграють важливу роль.

Віртуальний простір зробив доступним знаходження потрібної інформації, не виходячи з дому, оформлення покупок «онлайн», знаходження нових друзів. Студентська молодь є користувачами соціальних серверів II покоління Веб 2.0 та різними соціальними мережами для розваг та спілкування з друзями. Вони листуються, заводять нові знайомства в мережі, завантажують фото та відео, проводять дискусії, обговорення, виставляють актуальні пости тощо (Писанко, 2021).

Наразі, серед традиційно популярних соціальних мереж у молоді – «Інстаграм», «Фейсбук», «Телеграм», «Твітер» та ін. Зареєстрованим користувачам стала доступною будь-яка інформація, що знаходиться на сторінках мережі, можливість відмічати геолокацію, надсилати повідомлення, завантажувати фото та відео, графічний контент. Доводять нашу думку і такі міркування інших авторів. Тобто в останні роки соціальні мережі Facebook, Twitter, My Space, Instagram, Viber, Telegram та ін. стали основним інструментом соціальної взаємодії, спілкування й обміну інформацією» (Цифри і факти, 2020: 272).

Необхідно зазначити, що наведений приклад соціальних платформ, міцно вкоренився у свідомості українців, які почали черпати з них необхідну інформацію, поширювати різні матеріали та знаходити відповіді на питання. В освітньому процесі прямим чином задіяні соціальні мережі, які використовуються у груповому навчанні, роботі невеликими групами, пошуку необхідних матеріалів. Їх впровадження сприяє розвитку, пізнанню нового, обміну досвідом системи освіти. На наш погляд, світовий досвід обміну педагогічними знаннями слід вважати корисним і потрібним, як і на думку прогресивних

педагогів-експериментаторів, які зауважують, що в умовах сучасних інноваційних змін в українській вищій освіті доцільно використовувати здобутки не лише вітчизняних, а й іноземних науковців, адаптуючи їх до навчання української мови студентів-іноземців медичних ЗВО» (Лещенко, 2019: 125).

У результаті, сучасний бурхливий розвиток інформаційних технологій уможливило безпосереднє спілкування вітчизняних та іноземних студентів незалежно від їхнього соціального статусу та місцезнаходження (Асламова, 2019: 6). Не винятками є приклади залучення соціально-мережевого контенту в проведенні олімпіад, семінарів, майстер-класів, змагань, використання у літніх таборах та школах.

Викладачі-мовники мають вдало поєднувати знання із фахових дисциплін з організаторськими здібностями, виявляти майстерність у традиційних методиках навчання та викладання, але не відставати у інформаційно-технологічній грамотності, бути спроможними усувати труднощі в освітньому процесі, обирати найшвидший спосіб просування до поставленої мети – високоякісної підготовки кваліфікованих фахівців (Шевченко, 2015: 48).

Тому викладачі вишив не відмовляються від викликів, які висуває сучасний рівень освіти. В одній із своїх багаточисленних робіт, які присвячені мовній підготовці студентів-іноземців, Т. Лещенко робить справедливе зауваження, що сучасна науково-педагогічна діяльність вимагає пошуку нових методичних і методологічних підходів у процесі формування компетенції майбутнього лікаря – високоосвіченого та високоінтелектуального фахівця медичної галузі (Лещенко, 2018: 111); можливості медіаосвітніх технологій спонукають до їхньої активної пропаганди і поширення в середовищі навчальних закладів різних профілів підготовки (Лещенко, 2019: 125).

Враховуючи вищезазначене, вдосконалення освітньої системи шляхом впровадження соціально-інформаційних мереж посилює спектр можливостей як викладачів, так й іноземних студентів. Викладачі спроможні створювати навчальні онлайн-курси, а також проводити оцінку знань майбутніх фахівців у віртуальному просторі. Мова йде про долучення медіаосвіти для засвоєння матеріалу – тестові завдання, вікторини, квести. Завдання медіаосвіти зображені на рис. 1.

Рис. 1. Завдання медіаосвіти

Примітки: сформовано автором на основі (Коршун, 2018: 13).

Іноземці-студенти, спілкуючись у режимі «реального часу» користуються основними освітніми інструментами: 1) чатами і групами у соціальних мережах для спілкування між собою та з викладачем; 2) файлами – завданнями, текстами лекцій, методичними розробками семінарських чи практичних занять, навчальними програмами тощо; 3) фото-, відеофайлами, посиланнями на інші ресурси, що використовують як навчальний матеріал; 4) добіркою заходів наукового, освітнього, виховного характеру; 5) доступом до обговорень, дискусій, міркувань, постів, дописів тощо.

Іноземні студенти можуть безперешкодно надсилати потрібну інформацію своїм друзям та одногрупникам, обмінюватися файлами, спільно вирішувати завдання, дискутувати на тему правильної подачі матеріалу. Для іноземних студентів створені умови вивчення української мови шляхом об'єднання практики та проектної діяльності, вдало справляються з алгоритмами вивчення мовного матеріалу через мережу Інтернет. Основним здобутком запровадження ІКТ в освітній простір можна назвати безперервне (не враховуючи часові, географічні, вікові обмеження) користування початковим контентом потрібної дисципліни (Лещенко, 2015: 187).

Викладачі української мови у студентів-іноземців у вишах України успішно залучають соціальні мережі для урізноманітнення рутинного шляху організації процесу навчання, мотивують молодь вивчати мову, полегшують колективну роботу медиків-студентів під час занять та за межами аудиторій; формують комфортні умови для розвитку персоналізованого навчального середовища здобувача освітніх послуг (Лещенко, 2018: 163).

Завдяки долученню до навчальних програм використання соціальних мереж, студентам почали надавати різноманітний довідково-ілюстративний матеріал, графічні зображення, фрагменти текстів, звукові та відеофайли, анімації тощо. Медіадидактика має кілька складових і має гарні перспективи на майбутнє. Широкі можливості, що відкриває світ медіатехнологій сприяє активному залученню їх до навчального середовища у вишах нашої держави.

Наприклад, такі соціальні мережі, як «Інстаграм», «Фейсбук» заповнили інтернет простір не тільки в Україні, а й у всьому світі, мають високу популярність у студентській молоді. Користувачами мережі «Фейсбук», за даними 2020 року, являється близько 14 млн. Чисельність зареєстрованих в «Інстаграмі» українців на сьогодні складає 11 млн. (Чаюк, 2019).

Кожен іноземний студент, який користується описаними соціальними мережами розширює власний контент, наповнює сторінки світлинами, відеороликами, викладає цікаві пости, які можуть висловлювати її ставлення до тієї чи іншої події у світі та країні. Більшість викладачів дисципліни «Українська мова як іноземна» взаємодіють з іноземними студентами ще

й через соціальні мережі, публікуючи навчальні матеріали, що сприяють оволодінню мовою, їх фаховому зростанню, підштовхуючи до саморозвитку, самонавчання, прояву творчих здібностей (Чаюк, 2019: 185).

Високу цінність, позитивний вплив на освоєння навчальної програми студентами справляє мікробіолог на соціальній платформі «Фейсбук», який створила Т. Лещенко – завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Української медичної стоматологічної академії (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100026461282522>). Свою сторінку дослідниця постійно оновлює, додаючи цікавий дидактичний матеріал, що є корисним не тільки для іноземних студентів-медиків, викладачів, а й для всіх охочих та не байдужих до української мови, що бажають вправно орієнтуватися в медичній термінології, складних випадках вживання деяких слів, не плутатися з фаховою термінологією. Т. Лещенко було розглянуто медичну термінологію як об'єкт редагування та перекладу в наукових текстах медичного напрямку. Після аналізування матеріалів, дослідниця виявила найпродуктивніші способи словотворення медичних термінів. Науковець робить акцент на усіх рівнях рідної мови, наводить доречні приклади, попереджає про можливі помилки чи неточності, доносить матеріал до читача, навчас. Отримані результати дослідження можливо використовувати у викладанні дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів-іноземців вищих медичних навчальних закладів, що сприятиме формуванню професійної компетенції майбутніх фахівців медичної галузі. Додамо, як приклад, ілюстрації взяті зі сторінки викладача у соціальній мережі (рис. 2).

Рис. 2. Дидактичний матеріал

Примітки: складено автором на основі (Лещенко, 2014).

Враховуючи проведений аналіз, сторінки іноземних студентів в мережі також мають достатню інформації про молодих людей, їхні інтереси, відпочинок. Власники сторінок активно спілкуються з одногрупниками, друзями, викладають фотографії, додають відеофайли пізнавального характеру, діляться навчальним матеріалом з однодумцями. Соціальні платформи слугують простором для пізнання невідомих раніше речей, зростання особистості як майбутнього кваліфікованого фахівця, поліпшення навичок вживання українських слів, спеціальних термінів у повсякденному спілкуванні. Таким чином, «Фейсбук» чи «Інстаграм» вже давно став ефективним засобом дидактичного впливу на студентів (Чаюк, 2019: 187; Юфименко, 2020).

Незважаючи на достатню кількість переваг використання медіатехнологій у педагогічній практиці, слід зазначити і деякі недоліки, що пов'язані з їхнім використанням. Наведемо приклади основних із них: перебішний доступу до світової інформаційної мережі Інтернет, необхідність дотримання ділового етикету у спілкуванні з співрозмовниками, низький рівень контролю за раціонально витраченим часом в соціальних мережах, необхідність здійснювати контроль за правильністю та конкретністю навчального матеріалу, що надають іноземні студенти.

Висновки з проведеного дослідження та перспективи для подальшого розвитку. Отже, після проведеного аналізу, необхідно відмітити позитивний вплив залучення соціальних мереж до освітньої практики вишів України. Їхня роль невинно зростає та приймає нові форми. Сучасні соціальні платформи – не лише місце для спілкування різних груп суб'єктів, а й спосіб обміну матеріалами навчального характеру. Тобто, вони являють собою інтерактивний веб-сайт, наповнення якого займаються самі користувачі. Така можливість об'єднує між собою групу учасників, що мають спільну мету – оволодіння навчальною дисципліною.

На нашу думку, впровадження медіатехнологій у процес вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» – це шлях до покращення якості отриманих знань іноземними студентами українських вишів, що спричинено фаховою конкуренцією і високими вимогами роботодавців до сучасних спеціалістів.

Завдяки мережевому контенту соціальних платформ урізноманітнено і посилено процес засвоєння знань, контроль за студентськими досягненнями в освоєнні матеріалу, підвищено якість закріплення умінь та навичок. Крім цього, соцмережі сприяють творчому, позбавленому шаблонів освітньому середовищу.

Подальшим напрямком розвитку медіаосвітньої програми у вишах є детальний пошук нових способів залучення соціально-мережових навчальних матеріалів у дидактичному вивченні дисциплін, удосконалення алгоритму ефективного використання молодіжних соціальних платформ для вивчення групами чи у індивідуальному порядку студентами іноземного походження дисципліни «Українська мова як іноземна».

Література:

1. Асламова М.В. Інтернет-щоденники іноземних студентів як елемент дискурсу блогосфери. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. 2019. Вип. 4. Ч. 1. С. 6–10.
2. Коршун Т.С. Можливості індивідуалізації навчання на онлайн-платформах. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля*. 2018. № 2 (16). С. 301–306.
3. Лещенко Т.О., Юфименко В.Г. Використання комунікативного підходу до засвоєння стоматологічної термінології на занятті з української мови як іноземної. *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф.* (м. Полтава, 21 березня 2019 р.). Полтава, 2019. С. 125–128.
4. Лещенко Т.О., Жовнір М.М. Використання електронного сервісу Kahoot під час вивчення предмета «Українська мова як іноземна» у вищому медичному закладі освіти. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф.* (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 124–127.
5. Лещенко Т.О. Застосування інноваційних технологій у процесі викладання курсу «Основи психології. Основи педагогіки» у ВДНЗ України «УМСА». *Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф.* Тернопіль, 2015. С. 187.
6. Лещенко Т.О., Жовнір М.М. Здоров'я vs. хвороба в контексті словесної репрезентації ціннісної картини світу сучасного лікаря. *Психолінгвістика*. 2018. № 24 (2). С. 163–180.
7. Лещенко Т.О., Юфименко В.Г., Шевченко О.М. Шляхи удосконалення мовної підготовки іноземних студентів. *Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Чернівці, 11-12 жовтня 2018 р.). Чернівці, 2018. С. 111–113.
8. Лещенко Т. О., Шарбенко Т. В., Павленкова О. С., Юфименко В. Г. Окрема технологія опанування науковим стилем української мови в післядипломній освіті стоматологів. *Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах : матеріали навч.-наук. конф.* Полтава, 2014. С. 122–123.
9. Писанко М., Мартиненко О. Moodle як засіб навчання перспективних інтерпретерів на е-курсу з підвищення відкриття на англійській. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2644> (дата звернення: 22.10.2021).
10. Facebook та Instagram в Україні. Цифри і факти – 2020. URL: <https://www.prostr.ua/?kb=facebook-ta-instagram-v-ukrajini-tsyfry-i-fakty-2020> (дата звернення: 22.10.2021).
11. Чаюк Т.А. Онлайн інструменти для оцінювання іноземної компетентності студентів вищих закладів освіти: зарубіжний досвід. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 5. Т. 73. С. 185–205.
12. Шевченко О.В., Юфименко В.Г. Особливості педагогічного спілкування з іноземними студентами. *Навчання іноземних студентів в Україні: традиції, реалії, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції*. Полтава : ПДАА, 2015. С. 46–50.
13. Юфименко В.Г. Медична блегодидактика та медіаосвітні технології як новітні чинники розвитку професійної компетентності фахівця. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф.* (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 269–272.
14. Юфименко В.Г. Соціальні мережі як ефективне середовище комунікації в мовній підготовці іноземних студентів. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф.* (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 272–275.

References:

1. Aslamova, M.V. (2019). Internet-shchodennyky inozemnykh studentiv yak element dyskursu blohosfery [Online diaries of foreign students as an element of blogosphere discourse]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho*, 4, pp. 6–10.
2. Korshun, T. S. (2018). Mozhlyvosti indyvidualizatsii navchannia na onlain-platfornakh [Possibilities of individualization of training on online platforms]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia*, 2 (16), pp. 301–306.
3. Leshchenko, T.O. Yufymenko, V.H. (2019). Vykorystannia komunikatyvnoho pidkhodu do zasvoiennia stomatolohichnoi terminolohii na zaniatti z ukrainskoi movy yak inozemnoi [Using a communicative approach to learning dental terminology in Ukrainian as a foreign language]. *Aktualni problemy suchasnoi vyshchoi medychnoi osvity v Ukraini : materialy navch.-nauk. conf.*, Poltava, pp. 125–128.
4. Leshchenko, T.O. Zhovnir, M.M. (2020). Vykorystannia elektronnoho servisu Kahoot pid chas vyvchennia predmeta «Ukrainska mova yak inozemna» u vyshchomu medychnomu zakladi osvity [Use of the Kahoot electronic service while studying the subject "Ukrainian as a foreign language" in a higher medical educational institution]. *Suchasna medychna osvita: metodolohiia, teoriia, praktyka : materialy vseukr. navch.-nauk. conf.* Poltava, pp. 124–127.
5. Leshchenko, T.O. (2015). Zastosuvannia innovatsiinykh tekhnolohii u protsesi vykladannia kursu «Osnovy psykholohii. Osnovy pedahohiky» u VDNZ Ukrainy «UMSA» [The use of innovative technologies in the teaching of the course "Fundamentals of Psychology. Fundamentals of pedagogy "in VDNZ of Ukraine" UMSA"]. *Realizatsiia Zakonu Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» u vyshchii medychnii ta farmatsevtichnii osviti Ukrainy : materialy vseukr. navch.-nauk. conf.* Ternopil, p.187.
6. Leshchenko, T.O. Zhovnir, M.M. (2018). Zdorovia vs. khvoroba v konteksti slovesnoi reprezentatsii tsinnisnoi kartyny svitu suchasnoho likaria [Health vs. disease in the context of verbal representation of the value picture of the world of the modern doctor]. *Psykhohinhvistyka*, 24 (2), pp.163–180.
7. Leshchenko, T.O., Yufymenko, V.H., Shevchenko, O.M. (2018). Shliakhy udoskonalennia movnoi pidhotovky inozemnykh studentiv [Ways to improve the language training of foreign students]. *Aktualni pytannia suspilno-humanitarnykh nauk ta istorii medytsyny : zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. conf.*, Chernivtsi, pp. 111–113.
8. Leshchenko, T. O., Sharbenko, T. V., Pavlenkova, O. S., Yufymenko, V. H. (2014). Okrema tekhnolohiia opanuvannia naukovym stylem ukrainskoi movy v pisladyplomnii osviti stomatolohiv [Separate technology of mastering the scientific style of the Ukrainian language in postgraduate education of dentists]. *Suchasni tekhnolohii upravlinnia navchalnym protsesom u vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh : materialy navch.-nauk. conf. z mizhnar. uchastiu*, Poltava, pp. 122–123.
9. Pysanko, M. L. Martynenko, O. Moodle yak zasib navchannia perspektyvnykh interpreteriv na e-kursu z pidvyshchennia vidkryttia na anhliskii. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2644>.

10. Facebook ta Instagram v Ukraini. Tsyfry i fakty – 2020. URL: <https://www.prostir.ua/?kb=facebook-ta-instagram-v-ukrajini-tsyfry-i-fakty-2020>.

11. Chaiuk, T.A. (2019). Onlain instrumenty dlia otsiniuvannia inshomovnoi kompetentnosti studentiv vyshchych zakladiv osvity: zarubizhnyi dosvid [Online tools for assessing the foreign language competence of students of higher education institutions: foreign experience]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*, 5, pp. 185–205.

12. 12. Shevchenko, O.V., Yufymenko, V. H. (2015). Osoblyvosti pedahohichnoho spilkuvannia z inozemnyimi studentami [Features of pedagogical communication with foreign students]. *Navchannia inozemnykh studentiv v Ukraini: tradytsii,realii,perspektyvy* : materialy Vseukr. nauk.- prakt. internet-konferentsii, Poltava : PDAA, pp. 46–50.

13. Yufymenko, V.H. (2020). Medychna blohodydaktyka ta mediaosvitni tekhnologii yak novitni chynnyky rozvytku profesiinoi kompetentnosti fakhivtsia [Medical blog didactics and media educational technologies as the latest factors in the development of professional competence of a specialist]. *Suchasna medychna osvita: metodolohiia, teoriia, praktyka* : materialy Vseukr. navch.- nauk. konf. Poltava, pp. 269–272.

14. Yufymenko, V.H. (2020). Sotsialni merezhi yak efektyvne seredovyshe komunikatsii v movnii pidhotovtsi inozemnykh studentiv [Social networks as an effective communication environment in the language training of foreign students]. *Suchasna medychna osvita: metodolohiia, teoriia, praktyka: materialy Vseukr. navch.- nauk. konf. Poltava*, pp. 272–275.